

bygget paa Tvang, navnlig paa de Punkter, som jeg kalder Hovedpunkter ved selve Ægteskabsstiftelsen, Ægteskabsforstanderinstitutionen og den kirkelige Indvielse, der kan følge paa det borgerlige Ægteskab. Der kan jo slet ingen Strid være med Hensyn til Ægteskabsstiftelsen ad borgerlig Vej, at den er bygget paa Tvang, derom kan der ikke strides. Der kan lige saa lidt strides om, at Ægteskabsforstanderposten i alt Fald kan fordres overtaget ved Tvang. Og gaar jeg til den kirkelige Indvielse, saa findes der jo i § 17 et bestemt Tvangsbud til Præsten om, at han ved Indvielsen skal tiltale vedkommende som Ægtefolk. Det er vel sagtens, fordi disse ikke skulde faa saa meget som en lille Følelse af, at deres Ægteskab dog bliver stiftet ved Herrens Tjener og i Kirken. Forunderligt er det jo med dette Paabud, thi i Tyskland, hvis Lovgivning paa dette Omraade formentlig har været nærmeste Forbillede for Regeringsforslaget, er det tilladt Præsten ved Indvielsen efter det borgerlige Ægteskab at tiltale Bruden med hendes Pigenavn, altsaa til en vis Grad at sætte sig ud over den foregaaende borgerlige Akt.

Sammenholder jeg nu disse tre Hovedpunkter i Lovforslaget, hvor der uægtelig er Tvang til Stede, med Flertallets Forslag; saa finder jeg, at det ledende Motiv, som gaar gennem dette sidste i Modsætning til det andet, er Frihed. Det giver for det første fuld Frihed til at vælge mellem borgerligt og kirkeligt Ægteskab, og det giver Frihed med Hensyn til det Baand, der hidtil har hvilet paa dem, der ville søge borgerligt Ægteskab, og det giver Frihed til Præsten, ganske vist en begrænset Frihed, men dog altid en Frihed, der er lige saa stor, som Regeringsforslaget giver Præsterne over for den kirkelige Indvielse. At denne Frihed ikke kan være ubegrænset, ere vel alle enige om, thi saa kunde man maaske med nogen Ret sige, hvad Modstanderne af Flertallets Forslag sige, at man indfører Præstevælde. Nu er det, som jeg allerede i forrige Møde udførlig omtalte, saa langt fra Tilfældet, at det kun er en minimal Indflydelse, man i saa Henseende giver Præsten.

Ministeren udtalte nu i Dag, at Flertallets Forslag slet ikke løser Vanskelighederne, og at man efter det vilde komme til at staa over for omtrent de samme Vanskeligheder, som man nu staar over for. Den højtærede Kultusminister fremhævede da blandt andet, at naar nu en Skøge kom med sin Alfons og forlangte

kirkelig Vielse og i øvrigt havde alle sine Papirer i den fuldkomneste Orden, set fra Lovgivningens Side, saa maatte Præsten vie disse Folk, thi hvis han sagde nej, stod man i det samme Dilemma, som det bekendte Murertilfælde har ført til. Men det er mig ikke muligt at faa Øje paa den Vanskelighed der. Thi hvis Præsten nægter det og faar Medhold af sin Biskop, hvad han ubetinget vil faa i et saadant Tilfælde, hvad saa? Ja, saa er der jo det borgerlige Ægteskab at ty til, og skulde det virkelig være en Skam at henvise et saadant Par til borgerligt Ægteskab, til det Ægteskab, som Regeringslovforslaget vil henvise os alle til? Dermed var det hele jo løst. Naar Præsten siger, at et saadant Par ikke kan blive kirkeligt viet, og Biskoppen skønner det samme — og han vil jo sikkert skønne med stor Betænkelighed og kun lade Præsten nægte Vielse, hvor der er en aldeles overvejende øjensynlig Grund til det — saa spørger jeg atter og atter: Er det da en Ulykke, at et Par, hvis der er en saadan Grund, bliver henvist til den Art af Vielse, som efter Lovforslaget tilsigtes for os alle. Jeg ser derfor ikke, at der i Virkeligheden kan komme Vanskeligheder frem ad den Vej.

Jeg vil nødig opholde ærede Medlemmer længere end højst nødvendigt, og jeg tror derfor at kunne undlade at indlade mig meget paa Besvarelsen af, hvad den ærede Ordfører for Udvalgets Mindretal (S. Jensen) har fremført i Dag. Jeg besvarede, saa godt jeg kunde, hvad han anførte i forrige Møde. Men naar han igen i Dag kom ind paa at granske de indkomne Adresser og udtalte — i øvrigt ikke saa meget i Dag som forleden Dag — at de Begreber om Ægteskab, som laa til Grund for disse Adresser, vare snævre, forkerte og ganske uhistoriske, og at der derfor ikke kunde tages Hensyn til dem, saa kan det ærede Medlem i denne sin overlegne Betragtning have en vis Ret, det benægter jeg ikke, men det forandrer jo intet som helst i den Kendsgerning, at Befolkningens dybeste Følelser angaaende Ægteskabets højtidelige Stiftelse i Kirken krænkes ved at henvises til en Ægteskabsforstander og til at faa deres Ægteskab indgaaet i hans tilfældige Stue. Og selv om disse Følelser hos den store Befolkning vare mindre korrekte, saa forandrer det jo ikke noget i selve Sagen, i det haarde i at krænke disse Følelser, naar de vel at mærke ikke have ført til andet end det gode, og naar man kan være overbevist om, at de fremdeles heller ikke ville